

PAWEŁ BORECKI

Obsada godności Muftiego Muzułmańskiego Związku Religijnego a zasady Konstytucji RP

Streszczenie

W Muzułmańskim Związku Religijnym trwa spór o obsadę urzędu Muftiego. Od 2016 r. ma miejsce schizma w tej wspólnocie wyznaniowej. Sytuacja ta jest dla organów państwa – administracji wyznaniowej oraz sądów – źródłem wyzwań w stosowaniu licznych zasad Konstytucji RP z 1997 r. Są to zasady: autonomii i niezależności związków wyznaniowych w swoim zakresie, legalizmu, pewności prawa czy zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Status prawny Związku opiera się na anachronicznych aktach prawnych: Ustawie z dnia 21 kwietnia 1936 r. o stosunku Państwa do Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz statucie zatwierdzonym przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia z dnia 26 sierpnia 1936 r. W praktyce Muzułmański Związek Religijny stosuje statut wewnętrzny z 2009 r. Organy administracji wyznaniowej oraz sądy starają się zachować neutralność i nie ingerować w spór wewnętrzny w Muzułmańskim Związku Religijnym. Jest to zgodne ze standardami wynikającymi z orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz z konstytucyjną zasadą autonomii i niezależności związków wyznaniowych w swoim zakresie. Istnieje jednak stan niepewności prawa. Pilną koniecznością jest uchylenie ustawy i statutu z 1936 r. Może to nastąpić w drodze orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego albo w wyniku uchwalenia nowej ustawy na podstawie umowy Muzułmańskiego Związku Religijnego z Radą Ministrów. Zmiana ustawodawstwa dotyczącego Muzułmańskiego Związku Religijnego wymaga jednak respektowania art. 25 ust. 5 Konstytucji RP, czyli umowy Rady Ministrów z Muftim Muzułmańskiego Związku Religijnego. Ten może sabotować wszelkie projekty przewidujące ograniczenie jego kompetencji. Rząd ma ograniczone możliwości wpływu na Muftiego. Podsumowując, można odnieść wrażenie, że w odniesieniu do Muzułmańskiego Związku Religijnego wystąpił paraliż władczych funkcji państwa.

Słowa kluczowe: Muzułmański Związek Religijny – Mufti – Konstytucja RP – autonomia i niezależność związków wyznaniowych – wolność religijna